

מקואות

ברוקלין, שבט תשפ"ד

חידושי הלכה בסדור

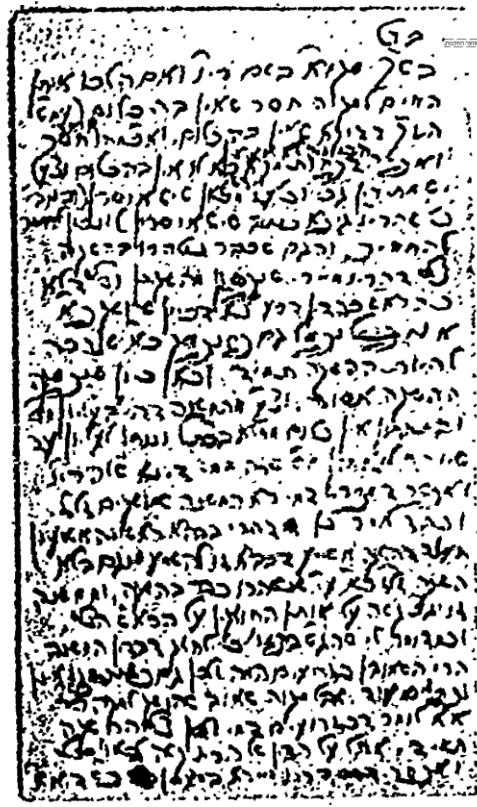
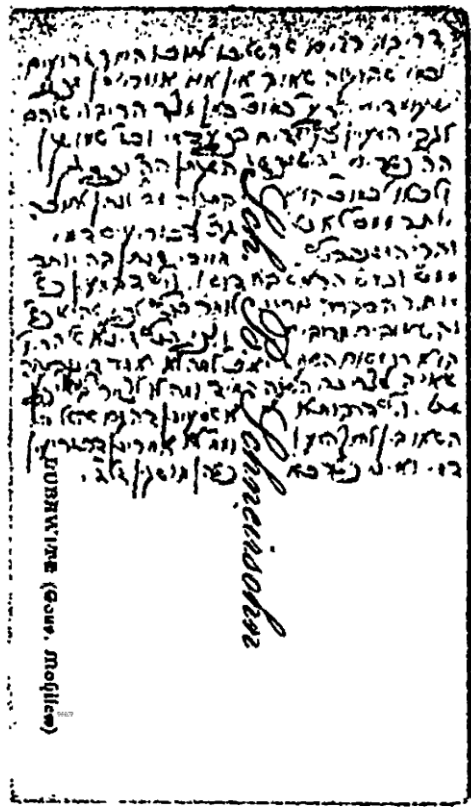
אמר ר' (מוסיא^פ בר בריה דרבי מסיא משמיה דר' מוסיא) רבה

ולדוגמא — חיבור השולחן-ערוך, כידוע⁷⁹ שרבינו הזקן הוא זה שבו בחר הרב המגיד ללקט ולקבץ מכל השקו"ט של הראשונים והאחרונים את כל הדינים למעשה בפועל, וכידוע הסיפור⁸⁰ שרבינו הזקן הביע דאגתו מגודל האחריות שבדבר, ואעפ"כ, לא התחשב עם האחריות, וכתב ו"בנה" את השולחן-ערוך, כפי שנקרא בכל המדינות בשם: "שולחן ערוך הרב" [הרב"סותם, וכבר יודעים למי הכוונה...], שזהו ענין שממנו אורה יוצאה⁸¹ — הוראה לכל אחד ואחת מישראל בחיי היום-יום, שלכן הנה רובו ככולו ממה שנשמר הוא חלק אורח חיים, וכן "הלכות הצריכות מלוקטות" מחלק חו"מ, שהם בעיקר ענינים הנוגעים בחיי היום-יום, כפי שרואים בפועל.

— ישנם אמנם גם פסקי דינים של אדמו"ר האמצעי, וכן פסקי דינים ושאלות ותשובות בריבוי מהצמח-צדק, וכמו"כ ישנם שאלות ותשובות מאדמו"ר מהר"ש (שלא נדפסו), ועד"ז גם מכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, ובפרט בהלכות מקוואות⁸², ועד גם מכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (עוד קודם שנעשה נשיא) — שאלות ותשובות בנוגע לשחיטה וכר⁸³;

כתי"ק כ"ק אדמו"ר הרש"ב נ"ע בהלכות מקואות

על כרטיס ביקור שלו

אהלי שם עמוד מס 16 ט אהלי שם הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

א'רפה

[שיטת רבינו ירוחם בהשקה וזריעה]

בש"ך סקמ"א בשם רי"ו: ואם הלכו אותן המים למקוה חסר שאין בה כלום (עיי' מה שכתב הש"ך דדוקא שאין בה כלום, ואם כן מהו אומר חסר, ואפשר הכוונה לאשמעינן דפחות מכ"א כאילו אין בה כלום. וצ"ע) יש מתירין גם כן. וכתב על זה הש"ך: מכאן משמע שיש אוסרין (ובנודע ביהודה כתב שהרי"ו גופא כותב שיש אוסרין), ונכון להחמיר.

אגרות קודש - ו / שניאורסון, שלום דוב בר בן שמואל / עמוד 211
הודפס מאוצר החכמה

והגם שכבר נטהרו בהשקה, צריך לומר דהרבינו ירוחם מיירי שנפסקו מהשקתן, וסבירא ליה דלא כהרא"ש (בהדין דסעיף נ"ב) דכיון שהושק פעם אחת אינו נפסל גם כשנפסק, כי אם שצריכה להיות ההשקה תמיד, וכאן כיון שנפסקה ההשקה אסור.

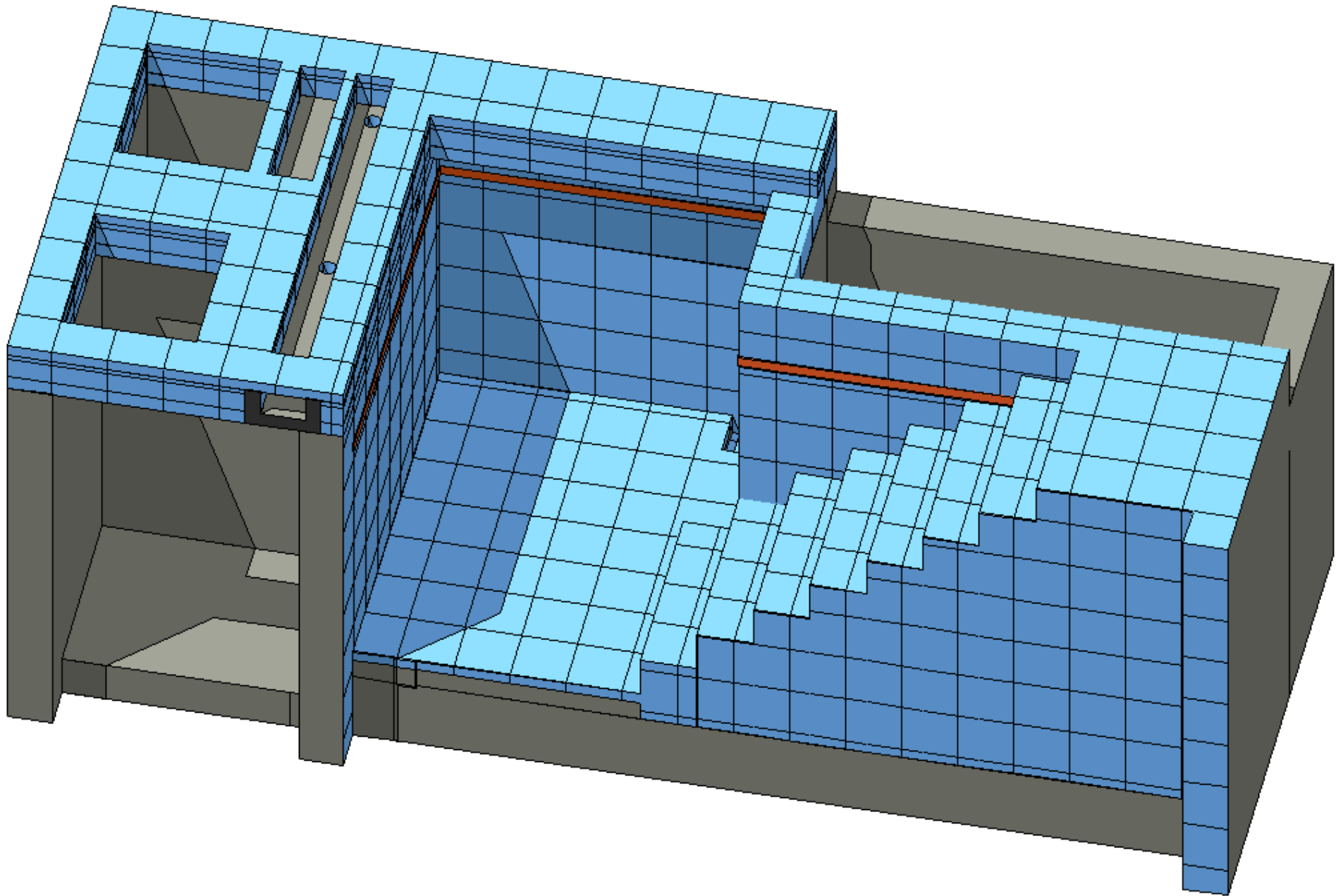
וצ"ע מהמשנה דהיי בעליון מ' סאה ובתחתון אין כלום, ממלא בכתף ונותן לעליון עד שיורד לתחתון מ' סאה, שזה ממש דינא של הרבינו ירוחם. ואפשר דמפרש דמיירי המשנה שמושקים זה לזה. וכבד לומר כן, דהרי בבבא ראשונה אשמעינן העצה דהשקה, משמע דבבא זו [באה] להשמיע שגם בלא השקה זה לזה, כי אם על ידי שנטהרו כבר בהשקה.

וממשנה זו גם כן קשה על אותן החולקין על הרא"ש הנ"ל. וכמדומה לי שהגדולי טהרה בתשובה כתב לחלק, דבדין המשנה הרי השאובין כזרועים המה, ולכן גם כשנפרדו אינן נפסלים עוד, אבל מקוה שאוב שהושק למקוה כשר הרי אי אפשר לומר דכזרועים דמי, ולכן צריכה להיות ההשקה תמיד. אבל על הדין של הרי"ו קשה לכאורה כנ"ל.

ואפשר דרבינו ירוחם מיירא במעין כל שהוא, דאי אפשר [לומר] דריבוי המים שהשליכו לתוכו הם כזרועים, וכמו שבמקוה שאוב אין אנו אומרים כן מפני שעומדים בפני עצמם, כמו כן כאן מצד הריבוי שלהם לגבי המעין כעומדים בפני עצמן דמי, וכל זמן שמושקין הרי הן כשרים וכשנפסק השקתן הרי הן נפסלין. ולכאורה כמו כן הוא במקוה מ' סאה ונתן לתוכו יותר ממי סאה לא נאמר גם כן דכזרועים דמי, והרי המשנה

הנ"ל מיירי שנתן בה יותר ממי סאה וכמ"ש הרא"ש בחידושו. ויש לומר
דבמעין כל שהוא יותר הסברה מתאים לומר כנ"ל, לפי שהיא כל שהוא
והשאובים מרובים.

ולפי הנ"ל דינא של הרבינו ירוחם הוא רק משום השקה, ואם כן
למה לא יאמר דינו במקוה שאוב שצריכה השקה תמיד, ומה לו לצייר
דינא באופן שכתב. ויש לומר דרבותא אשמעינן, דהגם שהשליכו השאובין
לתוך המעין, ומכל מקום לא אמרינן דכזרועין דמי, ואינו כשר כי אם
כשהן מושקין זה לזה.

דין מים שאובים שהוכשרו ויצאו למקום אחר:

יורה דעה סימן רא סעיף טו:

מקוה שיש בו ארבעים סאה, ומעין כל שהוא, **יכול לשאוב**
כל מה שירצה ליתן לתוכה מא והם כשרים, אף על פי שהם
רבים על המים שהיו בתוכה תחלה.

ש"ך שם ס"ק מא:

מא והם כשרים כו' - ואם הלכו אותן המים
שהשליכו במעין למקוה חסר שלא היה בו כלום,
יש מתירים ג"כ לטבול בו, עכ"ל רבינו ירוחם,
ומביאו ב"י. ומשמע דיש אוסרים. והלכך טוב
להחמיר.

דין מים שאובים שהושקו ונפסקה ההשקה:

יורה דעה שם סעיף נב:

הבא לערב מקוה פסול או חסר עם מקוה כשר, להכשירו; או
ששניהם חסרים ובא לערבם להכשירם, צריך שיהא נקב
שביניהם רחב כשפופרת הנאד. . ולאחר שנתערב הפסול
עם הכשר, אפילו רגע, נשאר **קייב** לעולם בהכשרו, אפילו
נסתם הנקב אח"כ.

ש"ך שם ס"ק קייב:

קייב לעולם בהכשרו כו' - ורבינו ירוחם כ' שנסתפקו
המפרשים אם נשאר השאוב בהכשרו או כיון
שנסתם הנקב חוזר לפסולו כבתחלה, ומביאו ב"י
וד"מ, וטוב להחמיר לכתחלה:

משנה מסכת מקוואות פרק ו משנה ה

מטהרים את המקואות העליון מן התחתון
והרחוק מן הקרוב. כיצד מביא סלון של חרס
או של אבר ומניח ידו תחתיו עד שהוא
מתמלא מים ומושכו ומשיקו אפילו כשערה
דיו. **היה בעליון ארבעים סאה ובתחתון אין
כלום, ממלא בכתף ונותן לעליון עד שירדו
לתחתון ארבעים סאה:**

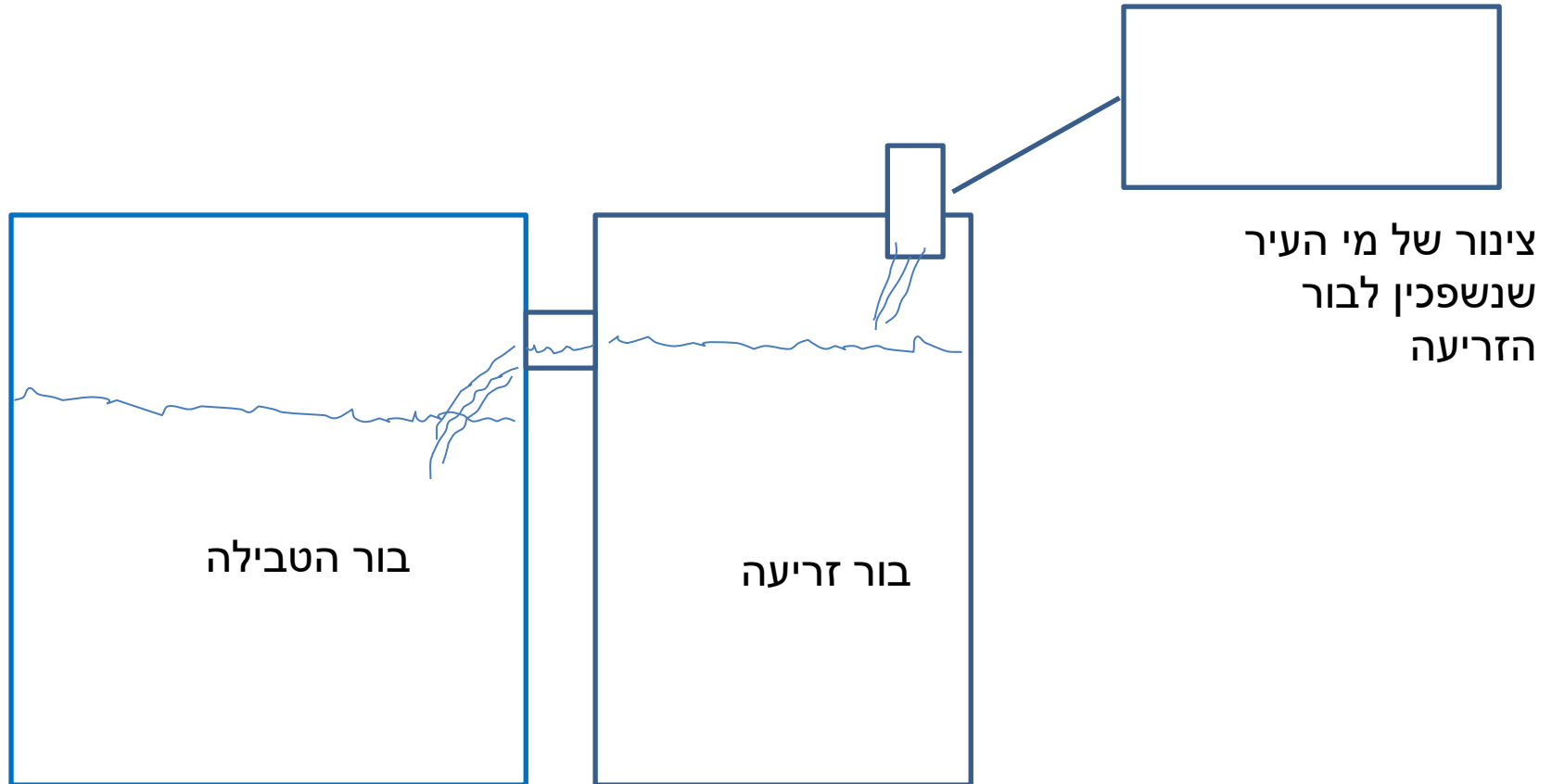
הערות אדמו"ר הרש"ב נ"ע:

- (א) "כבד לומר" דסיפא דמתניתין מיירי כשהם מושקים זו לזו, והרי הרישא אשמעינן עצה דהשקה.
- (ב) קשה גם למאן דפוסל בנפסקה ההשקה.
- ניתן להבחין בין השקה לזריעה, ולומר שבזריעה, נפסקה ההשקה כשירה.

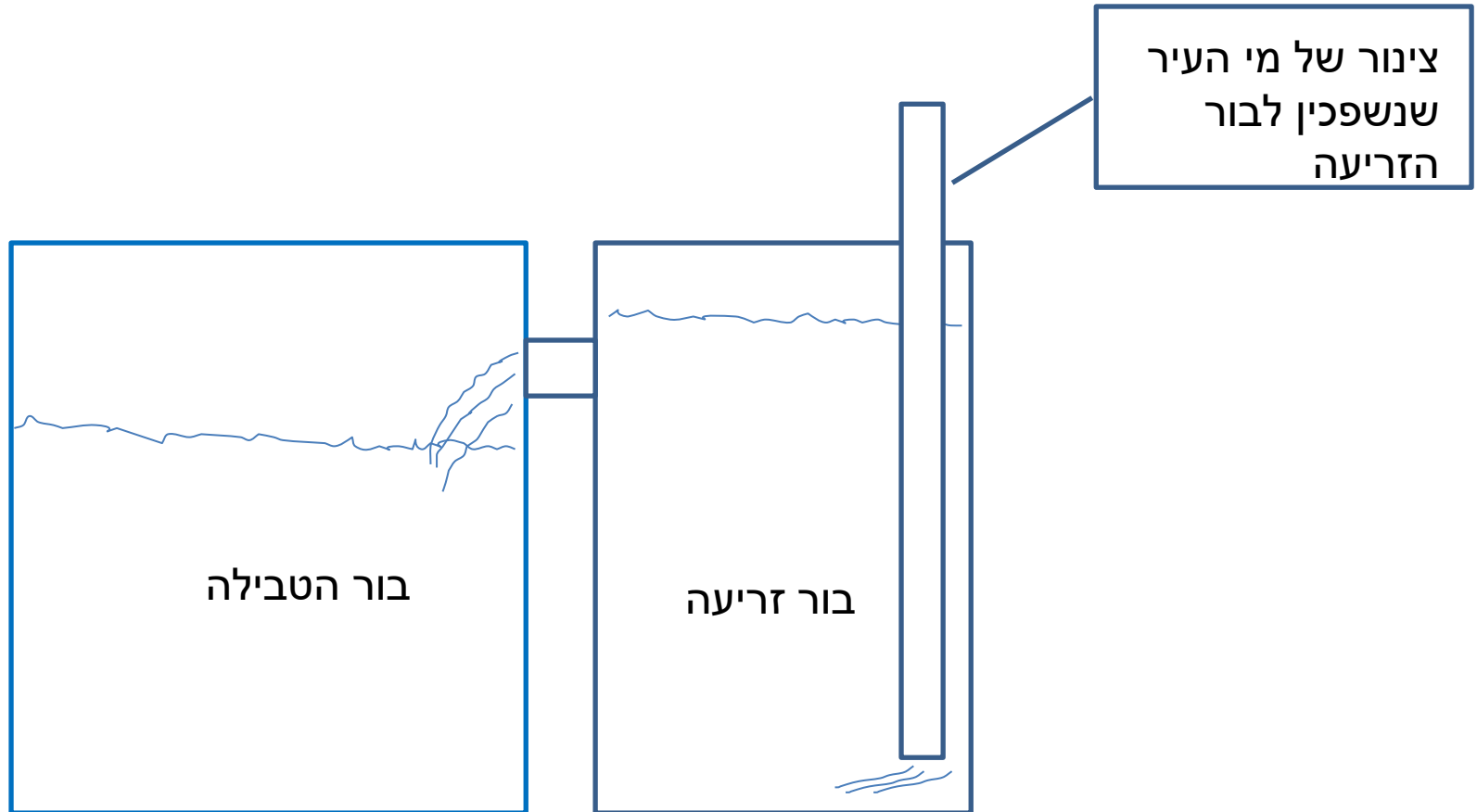
יישוב של אדמו"ר רש"ב נ"ע

- האוסרים שאובין שנזרעו היינו רק כשנזרעו במי מעיין מועטים.
- [ברור שבעוד השאובין יחד עם מי המעין המועטים – הכל כשר. הפסול לדעתם הוא רק בנשפכו למקום אחר].
- אבל אם נזרעו במ' סאה של מי גשמים, יודו שהן נכשרין אף לכשיצאו למקום אחר.

החשש בזריעה בזוחלין

החשש בזריעה בזוחלין

הטובל מעל הזחילה:
להרא"ש - טהור; להר"ש - טמא.

מ' סאה

הטובל למטה מהזחילה:
להרא"ש והר"ש - טהור;
להמרדכי - טמא.

מקור לפסול הזריעה בזוחלין

מקוואות פרק ג משנה ג

בור שהוא מלא מים שאובין, והאמה נכנסת לו ויוצאה ממנו, לעולם הוא בפסולו עד שיתחשב שלא נשתייר מן הראשונים שלשה לוגין.

המסקנא המתבקשת: שיש להבחין בין זוחלין ממש לבין מים שבאשבורן ויש מים זוחלין על פיהם.

הדיעות בזוחלין שעל פני אשבורן

יורה דעה שם סעיף נ:

מקוה של מי גשמים שנפרץ אחד מכתליו והמים יוצאים דרך הסדק, אם ישארו בו מ' סאה אחר שיצאו קצתן שעד הסדק, כשר; ואם לאו, פסול משום דהוי ליה זוחלין ואין מקוה מטהר בזוחלין.

הגה: ויש מחמירין אפילו אם ישארו מ' סאה עד הסדק, ויש לחוש לדבריהם לכתחלה לסתום הסדק.

